

Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Eloisan hallitus
Porrassalmenkatu 35-37
50100 Mikkeli

KANNANOTTO JA VASTAUSPYYNTÖ

26.7.2024

Kannanotto, Eloisan hallituksen vastausta pyydetään

Taustaa

Eloisan infossa yksityisille palveluntuottajille 4.6.2024 tuotiin esille suunniteltuja muutoksia tulevaan ikääntyneiden (syksy 2024) asumispalveluiden hankintaan ja dynaamiseen kilpailutukseen (hoitopäivä- ja hoitomaksukilpailutus).

Eloisan ryhmä esitti, että mahdollisesti yksityisten palveluntuottajien kanssa tehdyt palveluntuottamissopimukset irtisanotaan (ympäri vuorokautinen palveluasuminen ja yhteisöllinen asuminen) ja samalla yhteisöllinen asuminen muutettaisiin kilpailutuksessa tuntiperusteisesta hinnoittelusta vuorokausihinnoitteluun. Yhteisöllinen hoivapalvelu tulisi yksityisten palveluntuottajien jatkossa tarjota vain sisältäen yöhoidon.

Ympäri vuorokautisen palveluasumisen mahdollisen hoitajamitoituksen laskiessa nykyisestä 0,65 → 0,6, hoitovuorokauden Eloisan yksityisille määrittämää hoidon kattohintaa laskettaisiin 5,33%.

Infossa esiteltiin Eloisan oman tuotannon hinnaksi ympäri vuorokautisessa palveluasumisessa 179,20 euroa nykyisellä henkilöstömitoituksella. Kustannuslaskennan pohjia ei avattu. Teams palaverin järjestäjät eivät myöskään osanneet vastata siihen, miten kustannukset ovat muodostuneet mm. yhteisöllisen asumisen tukipalvelukustannukset (ateriat 471,00€/kk, vaatehuolto 36,00€/kk ja siivous 25,00€/kk).

Eloisalta tullessa sähköpostissa 15.7.2024 (klo 10.56); Eloisan ikääntyneiden palveluiden kilpailutukseen ja hankintaan liittyen saapui seuraava viesti (Nina Helminen, palvelupäällikkö, yhteiset ikäpalvelut): *"Eloisan ikääntyneiden palvelut on yhteistyössä hankintapalvelujen kanssa päätynt siihen, että uutta kilpailutusta ei toteuteta. Dynaamistyyppinen puitejärjestely avataan sopimuksen mukaisesti elo-syyskuun aikana.*

Kesälomakaudesta johtuen hankinnan avaamisen valmistelu käynnistyy 12.8.2024."

Eloisan palvelupäällikön viesti tarkoittaa sitä, että Eloisa on päättänyt luopua ikääntyneiden palvelujen sopimusten irtisanomisista ja uudelleen kilpailutuksesta.

Palveluntuottajien näkemykset ja kannanotot Eloisan infossa esitettyihin asioihin

Olemme huolissamme kehityssuunnasta Eloisan ikäihmisten asumispalveluiden hankinta- ja kilpailutusmenettelyistä. Pienten palveluntuottajien näkökulmasta jokavuotinen kilpailutus ja sopimusten muuttaminen lyhyillä varoitusajoilla aiheuttaa, paitsi ylimääräistä työtä, myös epävarmuutta ja toiminnan jatkuvuuden turvaamisen heikkoutta. Se vaikeuttaa osaltaan myös henkilöstön pitkäjänteistä kehittämistä. Investointien suunnittelu ja toteutus hidastuu (myös peruuntuu), jos sopimusten voimassaoloon ei voida luottaa. Pitkäjänteinen sopimusyhteistyö lisää laadukkuutta toimintaan ja hoidon jatkuvaa kehittämismahdollisuutta. Tätä toivoisimme.

1. Eloisan edustajien 4.6.2024 infossa ei esitelty kustannusperusteita riittävällä tarkkuudella. Kustannusperusteet jäivät epäselviksi, miten kustannukset on koottu ja laskettu. Mistä kustannukset muodostuvat ja miten ne on jyvitetty hoitopäivähintaan, ei käynyt ilmi esityksestä. Eloisan edustajat esittivät, että yksityisille palveluntuottajille asetettavan hoivavuorokauden kattohinta olisi suorassa suhteessa Eloisan omantuotannon hintaan. Ympäri vuorokautisen hoivavuorokauden hinnat Eloisalla ovat mittavasti alhaisemmat kuin verrokki hyvinvointialueilla. Esimerkkinä Keski-Suomen hyvinvointialueen ympärivuorokautinen hoivapäivähinta on noin 40€/vrk korkeampi kuin Eloisan oma hinta, mikä infotilaisuudessa ilmoitettiin. Eloisan ilmoittamaa omaa hoivavuorokauden hintaa ei voi pitää luotettavana. Toivomme, että Eloisan ympärivuorokautisen hoivavuorokauden hinta avataan tarkasti (mikä osuus hinnassa on hoivaa, mikä aterioita, vaatehuoltoa ja siivousta jne.). Toivomme läpinäkyvyyttä hintoihin ja sisältöihin.
2. Palveluntuottaja saa laskuttaa tällä hetkellä yhteisöllisen asumisen asukkaalta aterioista enintään vain 471,00€/kk, vaatehuollosta 36,00€/kk ja siivouksesta 25,00€/kk. Päivän aterioihin kuuluvat aamiainen, lounas, välipala, päivällinen ja iltapala. Elintarvikekustannusten noustua kysymme, onko nämä kaikki ateriat mahdollista tuottaa 15,70€/päivä/asukas? Kuka palveluntuottaja joutuu itse hankkimaan muun muassa ateriat ja maksamaan niistä markkinahinnan. Joten ateriakorvaukset tulisi perustua todellisiin kustannuksiin.
3. Siivouskulut ovat mittavasti alihinnoiteltuja Eloisan edustajien esittämässä laskelmissa. Asukashuoneiden siivouksesta enimmäiskustannuksena palveluntuottaja saisi laskuttaa 25,00€/kk yhteisöllisessä asumisessa. Mihin esitetty hinta perustui ei käynyt ilmi Eloisan edustajien esityksestä. Eloisa asettamassa palvelusopimuksessa silti vaaditaan viikoittaista asukashuoneiston siivousta eli yhdelle siivouskerralle muodostuu hintaa tällä laskentakaavalla enintään 6,25€. Hinta ei ole realistinen eikä perustu todellisiin tuntikustannushintoihin. Siivouksen kustannukset tulisi laskea todellisilla kustannustiedoilla.
4. Vaatehuoltokorvaukset ovat mittavasti alihinnoiteltuja Eloisan edustajien esittämässä laskelmissa. Asukkaiden vaatehuoltokustannuksista yhteisöllisen asumisen asukkaan kohdalla palveluntuottaja saa laskuttaa 36,00€/kk. Mihin esitetty hinta perustui ei käynyt ilmi Eloisan edustajien esityksestä. Kuukausihintaan kuuluvat siis vaatteiden vieminen, peseminen, silitys (aineet, vesi) ja asukkaalle palauttaminen. Asukkaat ovat hyvin eritasoisia ja pyykkiä tulee joillakin hyvin paljon, lähes päivittäin. Vaatehuollon kustannukset ovat varsin alihinnoiteltuja eivätkä perustu realistisiin kustannuksiin.
5. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen asukkaan osalta ei ole tiedossa millä hinnoilla tukipalvelukustannukset on laskettu. Onko pohjana käytetty ylläesitettyjen kohtien 2-4 mukaista hinnoitteluperustetta (ateriat, siivous ja vaatehuolto). Jos on, kustannukset eivät perusta millään tavoin todellisiin kustannuksiin. Jos eivät, niin mihin kustannustieto perustuu, se ei käynyt ilmi Eloisan esittämistä laskelmista.
6. Asiakkaille tarvittavien apuvälineiden vastuita ja siten kustannuksia on lisätty yksityisille palveluntuottajille. Se, miten niistä aiheutuneet kustannukset korvataan palveluntuottajille ei ole informoitu eikä se käynyt ilmi hoivapäivähintaan lasketuista kustannuksista. Lain ja säädösten mukaan valtio korvaa hyvinvointialueille apuvälinekustannukset. Kyseiset kustannukset tulisi korvata yksityisille palveluntuottajille sovitulla tavalla. Apuvälinetarpeet vaihtelevat asukkaiden välillä, jopa merkittävästi.
7. Valtio korvaa/maksaa Alv 5% palautuksen yksityisten toteuttamasta hoivavuorokaudesta (5% alv palautus/asukashoivavuorokausi) hyvinvointialueelle. Kyseinen korvaus kuuluu yksityisille palveluntuottajille. Mielestämme alv palautus tulisi siirtää sellaisenaan palveluntuottajille, mihin alv on tarkoitettu. Tämä palautus vääristää mielestämme kilpailua yksityisten palveluntuottajien ja hyvinvointialueen tuottaman palvelun välisessä hintavertailussa.

8. Henkilöstömitoituksen muutoksesta 0,6:n tai sen aikataulusta ei olla vielä päätetty (suunnitelma 1.1.2024). Laki on lausunnolla. Epäselvää on, miten laki ja sen muutokset toteutuvat käytännössä ja missä aikataulussa tosiasiallisesti. AVI:n toimintaluvat on monella palveluntuottajalla henkilöstömitoituksen osalta 0,65 tai jotain muuta. Muutoksen saaminen palveluntuottajien lupiin on pitkä prosessi muutoshakemuksineen ja valvontakäynteineen jne. (kesto noin puolesta vuodesta vuoteen). Mitoitusmuutoksella ei voida perustella 5,33%:n hinnan laskua.
9. Hoivapäivähintoja ei nostettu 1.1.2024 indeksin mukaisesti, eikä hinnan korotuksessa huomioitu muun muassa henkilöstön palkkoihin tulleita korotuksia vuodelle 2024 (5,2%). Hoivapäivähintaa nostettiin vain 1€/vrk mikä oli 0,565% korotus hoivavuorokausihintaan. Hinnankorotus oli aivan liian matala suhteutettuna kustannusten nousuun. Nyt ehdotettu hoivavuorokausihinnan lasku tarkoittaisi käytännössä sitä, että hoivavuorokausihinta olisi vain 168,60€/vrk ja sen myötä oltaisiin tilanteessa mikä oli ennen 2023 ja 2024 hintojen nousua ja henkilöstökustannusten mittavaa kasvua. On huomioitava myös, että hinnan korotuksessa ja Eloisan edustajien esittämissä taulukoissa omien kustannusten osalta syksyllä 2023 ja talvella 2024 muun muassa henkilöstön sairauspoissaolokustannukset olivat aivan liian matalana kulueränä laskelmissa. Kuinka sairauspoissaolot ja lomakertymät on nykylaskelmissa mukana ei käynyt ilmi Eloisan edustajien laskelmista. Oletettavaa on, että ne ovat edelleen liian alhaisesti kuluerinä laskelmissa.
10. Eloisalta tulee kesken sopimuskauden erillisvaateita, joilla on kustannusvaikutuksia palveluntuottajille. Tähän toivomme selkeitä ratkaisuja, miten muutostilanteissa toimitaan ja kuinka uudet kustannukset korvataan yksityisille palveluntuottajille. Jopa yksittäinen virkamies ilman selkeitä perusteita ratkaisuilleen on voinut tuoda lisävaateita lisäkustannuksineen. Tähän toivomme Eloisalta selkeitä päätöksiä ja ohjeistuksia virkamiesten toimintaan.

Toivomme rakentavaa yhteistyötä Eloisan edustajien kanssa. Etelä-Savon hyvinvointialue on alkutaipaleellaan ja moni virkamies on ottanut haltuun uusia tehtäväkokonaisuuksia varsin nopealla aikataululla. Toivomme, että huolenaiheemme ja kannanottomme otetaan vakavasti ja saamme vastauksia kysymyksiimme sekä ikääntyneiden hoivapalveluihin liittyviin kustannuksiin selkeät laskelmat, joihin päätöksiä voidaan tosiasiallisesti perustaa tarjousprosessin aikana.

Ystävällisesti

Jari Leskinen
toimitusjohtaja
Iltakoti Oy
Olavinkatu 20, 57130 SAVONLINNA
Y-tunnus 2637191-8

Maarit Padatsu
toimitusjohtaja
Hopearanta Oy
Olavinkatu 5, 57130 SAVONLINNA
Y-tunnus 2915775-7

Raija Hakala
toimitusjohtaja
Annakoti, Roposäätiö
Yrjönkatu 1, 50100 MIKKELI
Y-tunnus 0242957-2

Riitta Paasivuori
toimitusjohtaja
Mikkelin Kotikaari ry
Kappalaisenkatu 8, 50170 MIKKELI
Y-tunnus 0667834-9

